ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 15. apríla 2010 *

Vo veci C-511/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Nemecko) z 1. októbra 2008 a doručený Súdnemu dvoru 25. novembra 2008, ktorý súvisí s konaním:

Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH

proti

Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa), C. W. A. Timmermans, P. Kūris a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: nemčina.

generálny advokát: P. Mengozzi,
tajomník: R. Şereş, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 29. októbra 2009,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV, v zastúpení: K. Haase, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a S. Unzeitig, splnomocnení zástupcovia,

— španielska vláda, v zastúpení: J. Rodríguez Cárcamo, splnomocnený zástupca,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a H. Almeida, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: W. Wils a H. Krämer, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. januára 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 6 ods. 1 prvého pododseku druhej vety a článku 6 ods. 2 smernice Európskeho Parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 319).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH (ďalej len „Handelsgesellschaft Heinrich Heine“) a Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV (ďalej len „Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen“) v súvislosti s uložením povinnosti spotrebiteľovi znášať na základe zmlúv na diaľku náklady na zaslanie tovaru v prípade odstúpenia od zmluvy.

Právny rámec

Právna úprava Únie

3 Odôvodnenie č. 4 smernice 97/7 stanovuje:

„keďže zavádzanie nových technológií zvyšuje počet spôsobov, ktorými môžu spotrebitelia získavať informácie o ponukách kdekoľvek v spoločenstve a podávať objednávky; keďže niektoré členské štáty už prijali rozdielne alebo odchyľujúce sa opatrenia na ochranu spotrebiteľa vzhľadom na predaj na diaľku, následkom čoho bola poškodená konkurencia medzi podnikmi na vnútornom trhu; keďže je preto potrebné zaviesť na úrovni spoločenstva minimálny súbor spoločných pravidiel v tejto oblasti."

4 Odôvodnenie č. 14 uvedenej smernice znie takto:

„keďže spotrebiteľ nemá možnosť skutočne vidieť výrobok alebo uistiť sa o podstate poskytovanej služby pred uzavretím zmluvy; keďže by malo byť vytvorené ustanovenie, pokiaľ nie je v tejto smernici stanovené inak, týkajúce sa práva na odstúpenie od zmluvy; keďže ak má byť toto právo viac než formálne, náklady, ak existujú, znášané spotrebiteľom pri uplatnení jeho práva na odstúpenie od zmluvy, musia byť obmedzené na priame náklady, ktoré vznikli vrátením tovaru; keďže toto právo na odstúpenie od zmluvy nepoškodzuje práva spotrebiteľa stanovené vnútroštátnymi právnymi predpismi, najmä vzhľadom na obdržanie poškodených výrobkov a služieb, alebo výrobkov a služieb nezodpovedajúcich popisu uvedenému v ponuke týchto výrobkov

alebo služieb; keďže určenie ostatných podmienok a opatrení nasledujúcich po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy je vecou členských štátov.“

5 Článok 4 tejto smernice s názvom „Informácie pred uzavretím zmluvy“ v odseku 1 stanovuje:

„V primeranom čase pred uzavretím akejkoľvek zmluvy na diaľku sa spotrebiteľovi poskytnú tieto informácie:

…

c) cena tovaru alebo služieb, vrátane všetkých daní;

d) dodacie náklady, ak existujú;

…“

6 Článok 6 tej istej smernice s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy“ vo svojich odsekoch 1 a 2 uvádza:

„1. Pri akejkoľvek zmluve na diaľku má spotrebiteľ k dispozícii obdobie najmenej siedmich pracovných dní, počas ktorých môže odstúpiť od zmluvy bez penalizácie a bez udania dôvodu. Jediné náklady, ktoré môžu spotrebiteľovi vzniknúť v súvislosti s uplatnením jeho práva na odstúpenie od zmluvy, sú priame náklady spojené s vrátením tovaru.

…

2. V prípade, ak je právo na odstúpenie od zmluvy uplatnené spotrebiteľom v súlade s týmto článkom, je dodávateľ povinný nahradiť čiastky zaplatené spotrebiteľom bez toho, aby spotrebiteľovi vznikli akékoľvek výdavky. Jediné výdavky, ktoré môžu spotrebiteľovi vzniknúť v súvislosti s uplatnením jeho práva na odstúpenie od zmluvy, sú priame náklady spojené s vrátením tovaru. Takáto náhrada musí byť vykonaná bez zbytočného odkladu, maximálne však do tridsiatich dní.“

7 Článok 14 uvedenej smernice s názvom „Minimálna doložka“ stanovuje:

„Členské štáty môžu zaviesť alebo udržiavať, v oblasti upravenej touto smernicou, striktnejšie ustanovenia v súlade so zmluvou [ES] na zabezpečenie vyššej úrovne ochrany spotrebiteľa. Takéto ustanovenia budú vo všeobecnom záujme obsahovať, kde je to primerané, zákaz obchodovania s niektorými druhmi tovaru alebo služieb, najmä liečivých výrobkov, v rámci svojho územia prostredníctvom zmlúv na diaľku, s primeraným zreteľom na zmluvu.“

Vnútroštátna právna úprava

8 § 2 zákona o žalobách na zdržanie sa konania v prípade porušenia práva spotrebiteľov a iných porušení (Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen) stanovuje:

„1. Kto poruší právne predpisy na ochranu spotrebiteľov (zákon na ochranu spotrebiteľov) iným spôsobom, ako pri uplatnení alebo odporučení všeobecných obchodných podmienok, môže byť naňho podaná žaloba na zdržanie sa konania v záujme ochrany spotrebiteľov. V prípade, že sa týchto porušení dopustí zamestnanec alebo prokurista v obchodnom podniku, je žaloba na zdržanie sa odôvodnená aj proti vlastníkovi podniku.

2. V zmysle tohto ustanovenia sa ‚zákonmi na ochranu spotrebiteľov' rozumejú najmä:

(1) ustanovenia občianskeho zákonníka [Bürgerliches Gesetzbuch, ďalej len ‚BGB'], ktoré sa uplatnia na… zmluvy na diaľku medzi podnikateľom a spotrebiteľom…

…"

9 § 312d BGB s názvom „Právo na odstúpenie od zmluvy a nárok na vrátenie pri zmluvách na diaľku“ v odseku 1 stanovuje:

„Spotrebiteľ, ktorý uzavrel zmluvu na diaľku, má právo na odstúpenie od zmluvy podľa § 355. Pokiaľ sa zmluva týka dodania tovaru, toto právo na odstúpenie od zmluvy môže byť nahradené nárokom na vrátenie podľa § 356.“

10 Podľa § 346 BGB s názvom „Účinky zrušenia zmluvy“:

„1. Ak sa jedna zmluvná strana dovoláva zmluvnej alebo zákonnej rozväzovacej podmienky, prijaté plnenia musia byť v prípade rozviazania zmluvy vrátené a získané úžitky musia byť nahradené.

2. Dlžník je povinný namiesto vrátenia plnenia alebo jeho vydania zaplatiť náhradu, ak:

(1) je vrátenie alebo vydanie vylúčené z dôvodu povahy plnenia;

(2) získaný predmet plnenia dlžník spotreboval, previedol, zaťažil, spracoval alebo zmenil;

(3) získaná vec sa opotrebovala alebo zanikla, na opotrebovanie zodpovedajúce obvyklému užívaniu sa však neprihliada.

Ak zmluva uvádza protiplnenie, musí byť zohľadnené pri výpočte náhrady; ak má byť náhrada zaplatená za výhodu vyplývajúcu z pôžičky, môže byť predložený dôkaz o tom, že hodnota výhody bola nižšia.

3. Povinnosť náhrady je vylúčená:

(1) ak sa vada oprávňujúca rozviazanie zmluvy stala zjavnou až pri spracovaní alebo zmene veci,

(2) ak je veriteľ zodpovedný za opotrebovanie alebo zánik veci, alebo ak ku škode na veci došlo u veriteľa,

(3) ak v prípade zákonnej rozväzovacej podmienky k opotrebovaniu alebo zániku došlo u dotknutej osoby, hoci táto osoba vynaložila rovnakú starostlivosť, akú obvykle vynakladá vo svojich vlastných veciach.

Zostávajúce obohatenie musí byť vrátené."

11 § 347 BGB s názvom „Užívanie po odstúpení od zmluvy“ v odseku 2 uvádza:

„Ak dlžník vec vráti, zaplatí náhradu, alebo ak je jeho povinnosť zaplatiť náhradu vylúčená podľa § 346 ods. 3 bodov 1 alebo 2, musia mu byť nahradené nevyhnutné náklady, ktoré vynaložil. Ostatné náklady musia byť nahradené, pokiaľ prispeli k obohateniu veriteľa.“

12 § 355 BGB s názvom „Právo na odstúpenie od zmlúv uzavretých so spotrebiteľmi“ v odseku 1 stanovuje:

„Pokiaľ zákon priznáva spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy podľa tohto ustanovenia, spotrebiteľ nie je viazaný vyhlásením o súhlase s uzavretím zmluvy, pokiaľ v stanovenej lehote od zmluvy odstúpi. Odstúpenie od zmluvy nemusí byť odôvodnené a musí byť vyjadrené písomne alebo vrátením veci predávajúcemu v lehote dvoch týždňov, pričom rozhodujúci je dátum odoslania.“

13 § 356 BGB s názvom „Právo na vrátenie v rámci spotrebiteľských zmlúv“ v odseku 1 stanovuje:

„1. Ak to právne predpisy výslovne povoľujú, právo na odstúpenie od zmluvy stanovené v § 355 môže byť v zmluve nahradené neobmedzeným právom na vrátenie, pokiaľ je zmluva uzatvorená na základe predajného prospektu. Na tento účel je potrebné, aby boli splnené nasledujúce podmienky:

(1) predajný prospekt musí obsahovať jasné informácie o práve na vrátenie,

(2) spotrebiteľ sa mohol podrobne oboznámiť s predajným prospektom v neprítomnosti podnikateľa, a

(3) právo na vrátenie je spotrebiteľovi priznané písomnou formou.“

14 § 357 BGB s názvom „Právne účinky odstúpenia od zmluvy a vrátenia“ znie takto:

„1. Bez toho, aby tým bolo dotknuté ustanovenie, ktoré by stanovovalo inak, predpisy týkajúce sa zákonného vypovedania zmluvy sa analogicky uplatnia na právo na odstúpenie od zmluvy a na nárok na vrátenie. § 286 ods. 3 sa zodpovedajúcim spôsobom uplatní na povinnosť uhradenia platieb podľa tohto ustanovenia; lehota, ktorú stanovuje, začne plynúť v okamihu vyhlásenia spotrebiteľa o odstúpení od zmluvy alebo o nároku na vrátenie. Pokiaľ ide o povinnosť spotrebiteľa vrátiť čiastku, lehota začne plynúť taktiež v okamihu, keď spotrebiteľ zašle svoje vyhlásenie; pokiaľ ide o povinnosť predávajúceho vrátiť čiastku, lehota začne plynúť v okamihu, keď mu je toto vyhlásenie doručené.

…

3. Odchylne od § 346 ods. 2 prvej vety bodu 3 je spotrebiteľ povinný zaplatiť náhradu škody v prípade poškodenia veci, ku ktorému došlo bežným opotrebovaním nadobudnutej veci, pričom spotrebiteľ bol o tomto právnom dôsledku informovaný písomne najneskôr v okamihu uzavretia zmluvy, ako aj o možnosti sa tomuto vyhnúť.

Spotrebiteľ nie je povinný zaplatiť takúto náhradu škody, pokiaľ k poškodeniu veci došlo výlučne na základe vyskúšania. § 346 ods. 3 prvá veta bod 3 sa neuplatní, pokiaľ bol spotrebiteľ správne informovaný o svojom práve na odstúpenie od zmluvy alebo pokiaľ bol s týmto právom oboznámený iným spôsobom.

4. Predchádzajúce odseky upravujú taxatívne práva strán.“

15 § 448 BGB s názvom „Náklady na dodanie a porovnateľné náklady“ v odseku 1 uvádza:

„Predávajúci znáša náklady na dodanie veci, kupujúci náklady za prevzatie a odoslanie veci do iného miesta, ako je miesto plnenia.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

16 Spoločnosť Handelsgesellschaft Heinrich Heine sa špecializuje na zásielkový obchod. Všeobecné obchodné podmienky tejto spoločnosti stanovujú, že spotrebiteľ znáša za zaslanie paušálnu sumu vo výške 4,95 eura. V prípade odstúpenia od zmluvy si dodávateľ túto sumu ponechá.

17 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, združenie spotrebiteľov založené podľa nemeckého práva, podalo na spoločnosť Handelsgesellschaft Heinrich Heine žalobu na zdržanie sa konania, ktorou sa domáha, aby v prípade odstúpenia od zmluvy upustila od uloženia povinnosti spotrebiteľovi znášať náklady na zaslanie tovaru.

18 Prvostupňový súd návrhu Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen vo veci samej vyhovel.

19 Odvolanie, ktoré proti tomuto rozsudku podala spoločnosť Handelsgesellschaft Heinrich Heine, Oberlandsgericht Karlsruhe zamietol.

20 Bundesgerichtshof, na ktorý spoločnosť Handelsgesellschaft Heinrich Heine podala opravný prostriedok „Revision“, konštatuje, že v prípade odstúpenia od zmluvy nemecké právo výslovne nepriznáva spotrebiteľovi žiadny nárok na vrátenie nákladov na zaslanie objednaného tovaru.

21 Ak by sa však smernica 97/7 vykladala tak, že bráni tomu, aby náklady na zaslanie tovaru boli v prípade odstúpenia od zmluvy uložené spotrebiteľovi, príslušné ustanovenia BGB by sa museli vykladať spôsobom, ktorý je v súlade s touto smernicou v tom zmysle, že dodávateľ musí spotrebiteľovi také náklady nahradiť.

22 Vnútroštátny súd sa však domnieva, že s požadovanou presnosťou nie je schopný určiť, ako treba vykladať túto smernicu, a najmä jej článok 6 ods. 1 a 2.

23 Bundesgerichtshof v tejto súvislosti uvádza viacero tvrdení, ktoré by mohli podporiť riešenie, podľa ktorého uvedená smernica nebráni takej právnej úprave, o ktorú ide v konaní vo veci samej.

24 Po prvé výraz v „súvislosti s uplatnením jeho práva na odstúpenie od zmluvy“ („infolge der Ausübung seines Widerrufsrechts“), ktorý obsahuje nemecká verzia článku 6 ods. 1 prvého pododseku druhej vety a článku 6 ods. 2 druhej vety smernice 97/7, môže naznačovať, že tieto ustanovenia sa týkajú len nákladov, ktoré vznikli pri uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy s vylúčením nákladov na zaslanie tovaru, ktoré už vznikli v okamihu odstúpenia od zmluvy. Ostatné jazykové verzie tejto smernice, najmä anglické a francúzske, takýto výklad podporujú.

25 Po druhé článok 6 ods. 2 prvá veta uvedenej smernice nevylučuje, aby v prípade odstúpenia od zmluvy dodávateľ získal náhradu hodnoty plnení, ktoré spotrebiteľ využil a ktoré z dôvodu ich povahy nemôže vrátiť. S uvedeným článkom je teda zlučiteľné pripustiť, že dodanie tovaru je plnením, na základe ktorého spotrebiteľ musí ako náhradu vrátiť dodávateľovi hodnotu vo výške nákladov na zaslanie, a že o tieto náklady sa znižuje povinnosť dodávateľa vrátiť obdržané platby.

26 Po tretie nie je isté, či cieľ ochrany spotrebiteľa, ktorý je uvedený najmä v odôvodnení č. 14 smernice 97/7, vyžaduje aj náhradu nákladov na zaslanie tovaru. Pri bežnom nákupe totiž spotrebiteľ znáša rovnako náklady, ktoré vzniknú v dôsledku jeho cesty do obchodu, bez ohľadu na čas potrebný na túto cestu.

27 Za týchto okolností Bundesgerichtshof rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 6 ods. 1 [prvý pododsek] druhá veta a článok 6 ods. 2 smernice 97/7 vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej je možné spotrebiteľa zaviazať, aby znášal náklady na zaslanie tovaru aj v prípade, že od zmluvy odstúpil?“

O prejudiciálnej otázke

Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

28 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, španielska, rakúska a portugalská vláda, ako aj Komisia Európskych spoločenstiev sa domnievajú, že ustanovenia článku 6 smernice 97/7 bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá dodávateľovi umožňuje požadovať od spotrebiteľa náklady na zaslanie tovaru v prípade, že spotrebiteľ uplatnil svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

29 V prvom rade výraz „čiastky zaplatené spotrebiteľom“ nachádzajúci sa v článku 6 ods. 2 druhej vete smernice 97/7 by sa mal vykladať extenzívne tak, aby zahŕňal všetky peňažné plnenia spotrebiteľa vo vzťahu k dodávateľovi v rámci vykonávania zmluvy, vrátane nákladov na zaslanie tovaru.

30 Následne článok 6 ods. 1 a 2 uvedenej smernice stanovuje, že od spotrebiteľa, ktorý odstúpil od zmluvy, možno požadovať iba priame náklady na vrátenie tovaru. Z tohto dôvodu nemôže byť spotrebiteľovi uložená povinnosť znášať ostatné náklady, a to najmä tie, ktoré sú spojené so zaslaním tovaru.

31 Napokon by bolo vhodné, aby sa spotrebiteľovi – na účel jeho ochrany pred rizikami vyplývajúcimi z praktickej nemožnosti skontrolovať tovar pred uzatvorením kúpnej zmluvy na diaľku – nahradili náklady, ktoré znášal z dôvodu takého vedľajšieho plnenia dodávateľa, akým je zaslanie tovaru, na ktorom spotrebiteľ nemá po odstúpení od zmluvy žiaden záujem.

32 Nemecká vláda, naopak, poukazuje na to, že ustanovenia článku 6 ods. 1 prvého pododseku druhej vety a článku 6 ods. 2 smernice 97/7 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej môže byť spotrebiteľovi, ktorý uplatnil svoje právo na odstúpenie od zmluvy, uložená povinnosť znášať náklady na zaslanie tovaru.

33 Uvedená vláda v podstate tvrdí, že smernica 97/7 neupravuje uloženie povinnosti znášať náklady na zaslanie v prípade, že spotrebiteľ odstúpil od zmluvy. Toto uloženie povinnosti preto závisí od „ostatných podmienok a opatrení nasledujúcich po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy“, ktorých určenie je vecou členských štátov, tak ako to stanovuje odôvodnenie č. 14 uvedenej smernice.

34 Tá istá vláda sa domnieva, že náhrada „čiastok zaplatených“ spotrebiteľom v zmysle článku 6 ods. 2 prvej vety uvedenej smernice sa týka len hlavného plnenia, a to najmä ceny, ktorú zaplatil spotrebiteľ.

35 Smernica 97/7 rozlišuje náklady uložené „v súvislosti s uplatnením“ práva na odstúpenie od zmluvy, ktoré vznikli po jeho uplatnení, od ostatných nákladov, ktoré vznikli na základe uzatvorenia alebo vykonania zmluvy. Vzhľadom na to sa článok 6 ods. 2 druhá veta tejto smernice týka len nákladov, ktoré vznikli po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy, zatiaľ čo režim uplatniteľný na ostatné zmluvné náklady nie je uvedenou smernicou harmonizovaný. Náklady na zaslanie tovaru však vznikajú skôr a nezávisle od uplatnenia práva na odstúpenie od zmluvy. Uloženie povinnosti znášať tieto náklady sa preto riadi vnútroštátnym právom každého členského štátu.

36 Pokiaľ ide o ciele sledované článkom 6 smernice 97/7, nemecká vláda poukazuje na to, že účelom tohto článku je bezpochyby vyrovnať nevýhody vyplývajúce zo skutočnosti, že pred uzatvorením zmluvy spotrebiteľ nemôže skontrolovať tovar. Tieto ciele však nenaznačujú nič, čo by umožňovalo úplne pretvorenie zmluvného vzťahu.

37 Okrem toho skutočnosť, že spotrebiteľ znáša náklady na zaslanie tovaru, mu nebráni uplatniť svoje právo na odstúpenie od zmluvy. Na jednej strane je totiž pred uzatvorením zmluvy informovaný o výške týchto nákladov. Na druhej strane rozhodnutie odstúpiť zmluvy je nezávislé od existencii týchto nákladov, pretože tieto vznikli už skôr.

Odpoveď Súdneho dvora

Úvodné pripomienky

38 Na úvod treba pripomenúť, že z odôvodnenia č. 4 smernice 97/7 vyplýva, že cieľom tejto smernice je zaviesť na úrovni Európskej únie minimálny súbor spoločných pravidiel v oblasti zmlúv na diaľku.

39 Predovšetkým článok 6 ods. 1 prvý pododsek prvá veta uvedenej smernice priznáva spotrebiteľovi právo na odstúpenie od zmluvy, ktoré môže uplatniť v stanovenej lehote bez toho, aby mu boli uložené sankcie alebo aby musel uviesť dôvod.

40 Pokiaľ ide o právne dôsledky odstúpenia od zmluvy, článok 6 ods. 2 prvá a druhá veta smernice 97/7 stanovuje, že „dodávateľ je povinný nahradiť čiastky zaplatené spotrebiteľom bez toho, aby spotrebiteľovi vznikli akékoľvek výdavky. Jediné výdavky, ktoré môžu spotrebiteľovi vzniknúť v súvislosti s uplatnením jeho práva na odstúpenie od zmluvy, sú priame náklady spojené s vrátením tovaru."

41 Z odôvodnenia č. 14 tejto smernice však vyplýva, že harmonizácia právnych dôsledkov odstúpenia od zmluvy nie je úplná, a že „určenie ostatných podmienok a opatrení nasledujúcich po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy" je preto vecou členských štátov.

O výklade výrazu „čiastky zaplatené spotrebiteľom"

42 V konaní vo veci samej sa vynára otázka, či do pôsobnosti článku 6 ods. 1 a 2 smernice 97/7 spadá uloženie povinnosti znášať náklady na zaslanie tovaru v prípade, že spotrebiteľ uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy, alebo naopak, či uloženie tejto povinnosti je vecou členských štátov.

43 V tejto súvislosti treba konštatovať, že znenie článku 6 ods. 2 prvej vety uvedenej smernice ukladá dodávateľovi v prípade odstúpenia spotrebiteľa od zmluvy všeobecnú

povinnosť nahradiť čiastky zaplatené spotrebiteľom na základe zmluvy, a to bez ohľadu na dôvod ich úhrady.

44 Na rozdiel od toho, čo tvrdí nemecká vláda, ani zo znenia ustanovení článku 6 smernice 97/7, ani z ich všeobecnej štruktúry nevyplýva, že výraz „čiastky zaplatené“ sa má vykladať ako výraz označujúci len ceny zaplatené spotrebiteľom s vylúčením nákladov, ktoré znáša spotrebiteľ.

45 Podľa článku 4 smernice 97/7 sa totiž rozlišuje medzi cenou tovaru a nákladmi na dodanie, len pokiaľ ide o informácie, ktoré dodávateľ sprístupnil spotrebiteľovi pred uzatvorením zmluvy. Naopak, pokiaľ ide o právne dôsledky odstúpenia od zmluvy, uvedená smernica takéto rozlíšenie neobsahuje, a týka sa teda všetkých čiastok, ktoré spotrebiteľ zaplatil dodávateľovi.

46 Tento výklad tiež potvrdzuje samotná formulácia výrazu „jediné výdavky, ktoré môžu spotrebiteľovi vzniknúť“ použitého v druhej vete vyššie uvedeného odseku 2 na účel označenia „priamych nákladov spojených s vrátením tovaru“. Ako zdôraznil generálny advokát v bode 32 svojich návrhov, výraz „jediné výdavky“ vyžaduje doslovný výklad tohto ustanovenia a priznáva tejto výnimke jedinečnosť.

47 Z vyššie uvedeného preto vyplýva, že výraz „čiastky zaplatené“ obsiahnutý v článku 6 ods. 2 prvej vete smernice 97/7 zahŕňa všetky čiastky zaplatené spotrebiteľom na účely pokrytia nákladov, ktoré vznikli na základe zmluvy, s výhradou výkladu, ktorý sa musí uplatniť vo vzťahu k článku 6 ods. 2 druhej vete tejto smernice.

O výklade výrazu „v súvislosti s uplatnením jeho práva na odstúpenie od zmluvy“

48 Ako sa uvádza v bode 35 tohto rozsudku, nemecká vláda rovnako tvrdí, že výraz „v súvislosti s uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy“ obsiahnutý v článku 6 ods. 1 prvom pododseku druhej vete a v článku 6 ods. 2 druhej vete smernice 97/7 sa netýka všetkých nákladov, ktoré sú uložené spotrebiteľovi, ale iba tých, ktoré sú spojené s uplatnením práva na odstúpenie od zmluvy. Uvedené ustanovenia preto upravujú len náklady spôsobené odstúpením od zmluvy.

49 V prvom rade treba konštatovať, že v niektorých jazykových verziách môže byť znenie článku 6 ods. 1 prvého pododseku druhej vety a článku 6 ods. 2 druhej vety uvedenej smernice vykladané buď tak, že sa týka len nákladov, ktoré vznikli po uplatnení práva na odstúpenie od zmluvy a ktoré boli týmto odstúpením spôsobené, alebo tak, že sa týka všetkých nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s uzatvorením, vykonaním alebo ukončením zmluvy a ktoré môžu byť uložené spotrebiteľovi v prípade, že uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

50 Ako zdôraznil generálny advokát v bode 41 svojich návrhov, aj keď sa v nemeckej, anglickej a francúzskej jazykovej verzii smernice 97/7 používajú výrazy „infolge“, „because of“ a „en raison de“ („v súvislosti s“), ostatné jazykové verzie tej istej smernice, a to najmä španielska a talianska, nepoužívajú rovnaký výraz, ale odkazujú len na spotrebiteľa, ktorý uplatňuje svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

51 Podľa ustálenej judikatúry potreba jednotného výkladu smerníc Únie vylučuje, aby bol v prípade pochybností text ustanovenia posudzovaný samostatne, a naopak vyžaduje, aby bol vykladaný a uplatňovaný s prihliadnutím na znenie verzií vyhotovených v ostatných úradných jazykoch (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. apríla 1998, EMU Tabac a i., C-296/95, Zb. s. I-1605, bod 36; zo 17. júna 1998, Mecklenburg, C-321/96,

Zb. s. I-3809, bod 29; z 20. novembra 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, Zb. s. I-8691, bod 46, ako aj z 10. septembra 2009, Eschig, C-199/08, Zb. s. I-8295, bod 54). Navyše v prípade rozporu medzi rôznymi jazykovými verziami textu Únie sa má predmetné ustanovenie vykladať podľa všeobecnej štruktúry a účelu právneho predpisu, ktorého je súčasťou (rozsudky z 9. marca 2000, EKW a Wein & Co, C-437/97, Zb. s. I-1157, bod 42; zo 4. októbra 2007, Schutzverband der Spirituosen-Industrie, C-457/05, Zb. s. I-8075, bod 18, ako aj z 9. októbra 2008, Sabatauskas a i., C-239/07, Zb. s. I-7523, bod 39).

52 Treba preto konštatovať, že výklad článku 6 ods. 1 prvého pododseku druhej vety a článku 6 ods. 2 druhej vety smernice 97/7, podľa ktorého sa tieto ustanovenia týkajú všetkých nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s uzatvorením, vykonaním alebo ukončením zmluvy a ktoré môžu byť uložené spotrebiteľovi v prípade, že uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy, vyhovuje všeobecnej štruktúre a účelu tejto smernice.

53 Tento výklad totiž potvrdzuje skutočnosť, že aj v jazykových verziách smernice 97/7, ktoré používajú vo svojom článku 6 výraz „v súvislosti s“ alebo akýkoľvek podobný výraz, odôvodnenie č. 14 tejto smernice uvádza náklady, ktoré znáša spotrebiteľ „pri uplatnení jeho práva na odstúpenie od zmluvy“. Z toho vyplýva, že na rozdiel od toho, čo tvrdí nemecká vláda, článok 6 ods. 1 prvý pododsek druhá veta a článok 6 ods. 2 druhá veta tejto smernice sa týka všetkých nákladov, ktoré vznikli na základe zmluvy, a nielen nákladov, ktoré vznikli po uplatnení práva spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy a ktoré spotrebiteľ takto spôsobil.

54 Takisto, pokiaľ ide o účel článku 6 smernice 97/7, treba zdôrazniť, že odôvodnenie č. 14 tejto smernice uvádza, že cieľom zákazu uložiť spotrebiteľovi v prípade jeho odstúpenia od zmluvy náklady, ktoré vznikli na základe zmluvy, je zabezpečiť, aby

právo na odstúpenie garantované touto smernicou „nebolo len formálne“ (pozri v tejto súvislosti rozsudok z 3. septembra 2009, Messner, C-489/07, Zb. s. I-7315, bod 19). Pokiaľ je teda jasne účelom článku 6 neodradiť spotrebiteľa od uplatnenia svojho práva na odstúpenie od zmluvy, potom by uvedenému účelu odporoval taký výklad tohto článku, ktorý členským štátom umožňuje, aby náklady na dodanie tovaru boli v prípade odstúpenia od zmluvy uložené spotrebiteľovi.

55 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 6 ods. 1 prvý pododsek druhá veta a článok 6 ods. 2 druhá veta uvedenej smernice umožňuje, aby dodávateľ uložil spotrebiteľovi povinnosť znášať v prípade jeho odstúpenia od zmluvy len priame náklady spojené s vrátením tovaru.

56 Pokiaľ by spotrebiteľ mal tiež povinnosť znášať náklady na zaslanie tovaru, potom by také uloženie povinnosti, ktoré by mohlo spotrebiteľa odradiť od uplatnenia jeho práva na odstúpenie od zmluvy, odporovalo samotnému účelu článku 6 smernice, tak ako sa uvádza v bode 54 tohto rozsudku.

57 Navyše takéto uloženie povinnosti by mohlo spochybniť rovnomerné rozdelenie rizík medzi zmluvnými stranami zmluvy uzatvorenej na diaľku tým, že spotrebiteľ by musel znášať všetky náklady spojené s prepravou tovaru.

58 Okrem toho skutočnosť, že čiastka nákladov na zaslanie tovaru bola spotrebiteľovi oznámená pred uzatvorením zmluvy, nemôže pre spotrebiteľa odstrániť odradzujúci charakter, ktorý by vo vzťahu k uplatneniu jeho práva na odstúpenie od zmluvy malo uloženie povinnosti znášať tieto náklady.

59 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 prvý pododsek druhá veta a článok 6 ods. 2 smernice 97/7 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej musí spotrebiteľ v rámci zmluvy na diaľku znášať náklady na zaslanie tovaru v prípade, že uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

O trovách

60 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

Článok 6 ods. 1 prvý pododsek druhá veta a článok 6 ods. 2 smernice Európskeho Parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, na základe ktorej musí spotrebiteľ v rámci zmluvy na diaľku znášať náklady na zaslanie tovaru v prípade, že uplatní svoje právo na odstúpenie od zmluvy.

Podpisy